4ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 684 Կ. ՊՈԼԻՍ ՅՈՒԼԻՍ 25/7 ՕԳՈՍ. 1903 ՈՒՐԲԱԹ 14 ՋԷՄԱԶԻԼ ԷՎՎԷԼ 1321 — 25 ԹԷՄՈՒԶ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՅԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալատ Ալի Մաստէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր։

Մանկասէր Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزیتهدر
صاحب امتیازی : اوهانس فریه
اداره خانهسی : باب عالی جادهسنده نومرو ۳۸

ԳՆԱԳԱՆԴՈՒՄՆԵՐ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐԵՒԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱՃԱՐԱԿ

Եպիսկոպոսացումի համաճարակ մը սկսած է վերջերս Հայ. եկեղեցիին կազմակերպութեան մէջ, եթէ երբէք բարոյական իրողութիւն մը կրնանք որակել անատաբանական բառով մը։

Իրա՛ւ, երեւոյթապէս բարոյական տեսարան մը բարձրաստիճան եկեղեցականութեան բարգաւաճման այդ համաճարակը, սակայն բարոյական պատճառներն են որ կը ծնին դրական, չոչափելի և աչքառու վարդապետները չատ անգամ։

Եւ այդ տեսակ պարագայի մը դէմ է որ կը գտնուինք հիմա։

Վերջին տարիներս, չեմ գիտեր ո՞րչափ արժանաւոր աղբիւրէ ծնունդ առած, սովորութիւն մը մտաւ Հայ. եկեղեցիին կազմակերպութեան մէջ։ Հաստատ-թաք և եպիսկոպոսական գաւազան տուին այն վարդապետին, որ քանի մը տարի կրցաւ գոհացուցիչ պաշտօնավարութիւն մը ունենալ և մանաւանդ կրցաւ իր շուրջը համակրական կեղծ շրջանակ մը գծել, շիտակ կամ ծուռ միջոցներով։

Եկեղեցական պաշտօնէութեան մէջ դէպի աստիճանի բարձրացում տեսուած այս քայլը, չատերուն կողմէ ցուցէ քաջալերական և նպաստաւոր նկատուի, և ինչ որ մենք համաճարակ կը կոչենք, ուրիշները զայն նկատեն պիտակ մը դէպի ազնուացում, դէպի բարոյական բարձրացում։

Ահա՛ հոդ է սրալը։

Ճշմարիտ, և հաստատուն եկեղեցիներ չէ՛ որ իր աչակերտներուն մէջ բազմաթիւ եպիսկոպոսներ կը հարթէ, այլ ընդհակառակը ան, որ զիտակից, անկեղծ և կարող պաշտօնեաներ կը մեծցնէ իր գիրկը։

Եւ այս երկուքը, իրենց հակառակ եղերովին է որ այսօր, գոյութիւն ունին մեր մէջ։

Կղերին անբարոյացած, այլասերած, հաւատազուրկ ամբոխին մէջ, չատ քիչեր կը հարատեւին, որոնց ճակատը արժանաւորութեան լուսապսակովը փայլի։ ընդհակառակը, նկարագիրի մթութիւն մը, կեղծիք մը, զոչաքաղութիւն մը իր տիրապետութիւնը կ'երդէ հայ եկեղեցիին պաշտօնէութեան սիրտին մէջ։

Ասիկայ քայքայումն է հաւատքին, կրօնքին, բարոյական գոյութեան, հետեւաբար նաեւ քանդումը եկեղեցիին և անոր իսկութեան։

Այդ սահմաններէն եկած բարոյական քայքայումին դէմ մաքառումներ կը փորձուին միշտ, սակայն մինչեւ արմատական գլուխ մը, խորաքանդակ պատուաստում մը կամ վերանորոգութիւն մը, պիտի չարունակուի առանց դադրելու։

Զգելով որ, ժամանակներու ընթացքին մէջ եկեղեցին գահավիժի դէպի կորուստ, կամ բարձրանայ դէպի հիմնաւորութիւն, մասնաւորապէս անմիջական վտանգ մը որ կը սպառնայ հայ. եկեղեցիին կազմակերպութեան։

Ո և է բարոյական վարչութեան մէջ, ինչպէս է կրօնքը, աստիճանի բարձրացումներ, դիրքի մեծութիւններ չատ անգամ ծայրի կուտան ծուլութեան, ինքնահաւանութեան և լքումի։ քանի իր կարգը աստիճաւորի, մարդու մը նկարագիրը այնքան կը փոխուի, դէպի ծանրաշարժութիւն, մտապարծութիւն, փառամոլութիւն կը թեւաձգէ։ եկեղեցիին մէջ ո և է տարին աստիճանի պաշտօնեայ կը ջանայ իր մեծէն աւելի լաւ պաշտօնավարել։ ասիկայ բնական և առաջդիմութեան օրէնքն է։ այսպէս, սարկաւագ մը աւելի ինքզինքը պարտաճանաչ կը ցուցնէ քան վարդապետ մը, և վարդապետ մն ալ եպիսկոպոսէն աւելի կ'աշխատի միշտ։ Իսկ եպիսկոպոսը, օ՜հ, ձգեցէք որ իր ոեՖը վարէ Սրբազանը, որովհետեւ իր չափ-թափ-թագակիր գլուխը ա՛լ ո և է եկեղեցական իշխանութեան ծռելու պէտք չի տեսներ, ձգեցէք որ ուզած չափովը առնէ և ուզած կշռովը կշռէ, չէ՞ մի որ ինքը աստիճանակից է եկեղեցիին վարող մարմնին անդամներուն...։

Քաջալերութիւնը ուրեմն դէպ ի դասալիքութիւն, դէպ ի անպարծութիւն և ծուլութիւն կը մղէ մեր կղերը։ մեր կրօնական իշխանութիւնը ուշ ըրեմն պէտք է դադրեցնէ այդ գիւրահաճ և գիւրագին քաջալերութիւնը, եթէ երբէք, անկեղծօրէն կ'ուզէ օգտակար ըլլալ, իր խնամքին յանձնուած գործին։

Պէտք չէ խաբուիլ այն աղմուկներէն և ծափերէն որոնք ո և է վարդապետի մը չուրջը և ետեւէն կը բարձրանան։ այդ աղմուկները դեղծ են յաճախ և ծափերը փարճուած։

Ո և է թեմ, ո և է վիճակ փառասիրական ձգտումներ Պ'ունենայ չանի իրաւունքով, և անկեղծորէն կը փափաքի որ իր Առաջնորդը արքայական ըլլայ։ Հետեւաբար երբ վարդապետ մը տեսնեն ուրիշ գահ մն, անմիջապէս հանրագիր հանրագիրի վրայ կը տեղացնեն Պատրիարքարան, խնդրելով որ եպիսկոպոսութեան բարձրացուի իրենց «բարեջան Առաջնորդը»։

Ասոնց սակայն պէտք չէ հաւատք ընծայել, որովհետեւ միամտութեան և դիւրահաւատութեան վրայ կառուցուած են, և ընդհանրապէս ծնունդ առած վարդապետին ծածուկ մեքենայութիւններուն և դրդումներուն միջոցով միայն։

Ասոնց մը, խնդիր կը ծագի թէ, այսինչ տեղի Առաջնորդը պէտք է եպիսկոպոսացնել։ Կրօնական ժողովը մտադիր կ'ելլայ զբաղիլ տուով։ և մէյ մը ալ Հայրապետը «առողջական պատճառներով» Պոլիս կը կանչի։

Գործը դիւրացած է ալ, քանի մը ծերունիներ ու կեղծաւորական իսօսքեր՝ ապաստանելու համար Կրօնաց ժողովին քղանցքներուն տակ, լեցուցեկեկ այցելութիւն մը խմբագրութեանց՝ և ահա, հետեւեալ օրը լրագիրներու մէջ նպաստաւոր հոսանք մը կը սկսի՝ և յանորդ չորեքշաբթին, «Դալաթիոյ Խորհրդարանին գրասենեակներուն վրայէն ալ լուրը կ'ստանգանդուի թէ,

«Ըստ խնդրանաց վիճակին Դատաւոր. ժողովոյ, իր բարձրագոյն պաշտօնավարութեան համար, որոշուեցաւ Տ. Քիւրեղ. ին եպիսկոպոսական վիճակաւոր տալ...»։

* * *

Նորապակ Մրբազանը քանի մը տարի կը մնայ վիճակին մէջ, որմէ ետք կամաց կամաց ծայր կուտան դժգոհութիւնները։ Դուսակցութիւններու կը բաժնուին ընակիչները, և թերթերը անով կը զբաղին։ Ասոր վրայ Սրբազանը ոսքը Պոլիս կը նետէ «օգտափոխութեան համար» և տեղէն չարմէլ չուզեր ալ, քանի որ այն թեմականները որոնք զինքը դատիներով ղրկած էին Կաթողիկոսին ոսքը, հիմա քննադատութիւն քննադատեան վրայ կը տեղացնեն Պոլիս, դժգոհելով իրենց կրթական և եկեղեցական անկերպարան վիճակէն։

Սրբազանին սիրուէն կը խօսին սակայն. ասոնք պատճառ կը բռնէ, կը հրաժարի՝ ոյսոյ հաճոյքի կեանքը ըմբոշխնելու, կամ չատ չատ, քիչ մը խոհեմութիւն ալ կը ծախէ, կը մնայ ուրիշ տեղ մը, քանի մը տարի յետոյ վերանկանգնելու հոս հաստատուելու համար։

Այդ դիրքը և անուն չունած է, ա՛լ կամարը լեցուցած է, քանի մը deՖիսՖեՖ գտած է, հոգը չըներ Ն. Սրբազնութիւնը, որովհետեւ Մանաւանդ Գրօն. Ժողովը ա՛լ իրենց ակայ չի կրնար անցընել և զինքը գործածել։

Ահա այսպէս կը բարգաւաճին Պոլսոյ եպիսկոպոսները, տարուէ տարի նորեր կ'աւելանան անոնց վրայ, առանց հիմնարար բաժանումի։ անոնք տարան։

Դատաւորներն նորէն եպիսկոպոս կ'ուզուին, նորէն կը ձեռնադրուին, նորէն Պոլիս կուգան չարունակաբար։

Այս միակողմանի հոլովումը, բարձրաստիճան եկեղեցականութեան այս յամառ անշարժութիւնը և ընդդիմութիւնը դէպի կրօն. իշխանութիւն, եւ կեղեցիին ընդդիմարուած մը պարդապէս, և վնասակար ո՛րչափ եկեղեցիին, Ժողովուրդին, նոյնքան ալ իրենց կպչոնէութեան։

Որովհետեւ Ժողովուրդը տեսնելով իր հաւատքի առաքինիներուն այդ ծուլութիւնը, անհնազանդութիւնը, պիտի դայթակղի, պիտի լքէ եկեղեցին ալ, կդնայ ալ և պիտի մտչրի անկրօնութեան, դեռաստաութեան հոսանքին մէջ։ Իսկ տարին աստիճանի եկեղեցականները տեսնելով իրենց մեծերուն անարժանութիւնը պիտի ըմբռնանան, պիտի դլլուխ քաշեն, դասալիք պիտի ըլլան և այս ամէնքը, պիտի փութացընէին Հայ. եկեղեցիին քայքայումը միայն։ եկեղեցիին, որ Տոդէն է, կեանքը նոյն իսկ հասարակաթեան։

Ահա՛ չարիքը, պէտք է սանձել դայն։

Ալ պէտք է դադրեցնել եպիսկոպոսական վկայականները, մանաւանդ առանց համար, որոնց գակկը, գործունէութեան երկար տարիներու ճիւնին անգամ չէ արժանացած։

Թո՛ղ սահմանափակ ըլլայ թիւը բարձրաստիճան կղերին։ միթէ նուա՛զ խեղացի են Ալպիոնի զաւակները, որոնց եկեղեցին, Անկիլիան եկեղեցին, իր բոլոր մեծութիւնով, այսօր իրը եպիսկոպոս, Հայ եկեղեցիին պէս սահմանափակ կազմակերպութեան մը եպիսկոպոսներուն մէկ ութերորդը անգամ չունի։

Ինչ հարկ ծանրաշարժութիւնը, թուլամարթութիւնը և ըմբոստութիւնը քաջալերել եկեղեցիին գիրկը։

* * *

Բայց դիտել տրուի գուցէ թէ, եպիսկոպոսական այդ խնդրանքներուն տեղի տալ, սոխպղտական է, քանի որ գաւառներուն մէջ քահանայի, վարդապետի պատասխանութեան համար անհրաժեշտութիւններ կան։

Վարդապետ և քահանայ ձեռնադրելու համար եպիսկոպոս օծելը հանողը չհանողը, արժանաւորը անարժանը, չիտակը ասիկայ ալ աղէկ միտքի յատկանիշ մը չի կրնար ըլլալ։

Գղեցցուն կրնայ մտակայ թեմ մը երթալ, ուր եպիսկոպոս կայ, և կամ նոյն իսկ Պոլիս գալ, փոխանակ գաւառէն Պոլիս, Պոլսէն Ս. Աթոռ և անկէց ալ դարձեալ գաւառ մարդ մը ղրկելու որ ձեռնադրէ դայն։

Մանաւանդ որ եպիսկոպոսական այդ վկայական սուացողները միշտ արժանաւորները չեն, ընդհակառակը, աղմրկարար, ինքզինքին ամէն օր թերթերու մէջ վիճաբանելով կամ խոսուելով ըէքլամ ընել սուղներն են ընդհանրապէս, որոնք նպաստակաւոր ընթացքներ կը փորձեն միշտ, իրենց անձնական շահին, փառքին համար միայն։

Փառք և չան, որ ուղղակի եկեղեցիին կազմակերպութիւնը կը քայքայէ, անոր ջլատումը կ'ախտորոշէ,

Մեծ զոհողութիւններու, խորհուրդներու պէտքը չկայ կասեցնելու համար այդ վանդալոր համաճարակը։ խօսութեան, դժուարաճանաչութեան և արժանանաչութեան չիճուկ մը պիտի բաւէ զայն չեզոքացնելու, պրկելու համար։

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԽԱՉԻԿ ԼԵՒՈՆԵԱՆ

Սուրհանդակի 1332րդ թուոյն մէջ՝ Խաչիկ Լեւոնեան յօդուած մը հրատարակած է «Աղթամար և իր Կաթողիկոսութիւնը»դործին նկատմամբ, ձեռքի Շարգիի մէջ 5468—5476 Ն. թերթերուն գրած մէկ քանի դիտողութեանց ի պատասխան, ուր կը նկրտի ապացուցանել թէ, ինքը Փիրղալէմեանի գործէն բնաւ գրաքաղութիւն չէ բրած, և թէ Հայր Փիրղալէմեանի հաւաքածոյները անպէս թուղթեր են եղեր, զոր ո՛չ Էջմիածնի Տ. Մակար Կաթողիկոսը տալէ յանձն առեր է, և ո՛չ ալ Տփղիսի Հրատարակչականը։

Ապարքէն եթէ Փիրղալէմեանի կեանքին ու գրական գործունէութեան մասին տեղեակ չըլլայի, թերեւս ինձ ալ պիտի հաւատացնէր Խաչիկ Լեւոնեան, ինչպէս կրցաւ ընել իր գործին համար կարգիալ արդոյ Ինքիլեանց Սահակ-Մեսրոպեան գրական մրցանակին։

Մանօթ բանաստեղ ու քննադատ Արշակ Էֆ. Ալպոյաճեան, իր մասին ինկած բաժինը կլորիկ ձեւով մը վճարեց ու փակեց։

Մնաց կարգը մերինին։

Արդ պիտի ներէ՞ Խաչիկ Լեւոնեան երբ հրապարակաւ հերքում թէ, բացարձակ սխալ է, որ լուսացեալ Հայր Փիրղալէմեան, իր գործերը ապելու համար Տ. Մակար Կաթողիկոսին դիմում ըրած է, «որպէս զի իր երկու սնուցուկ ձեռագիր հաւաքածոները Էջմիածնի տպարանում տպագրելու արտօնութիւն տար»։

Տ. Դաւոնդ վրդպ. Փիրղալէմեան, այդպիսի դիմում մը նախորդ կաթողիկոսին չընելէ զատ, ընելու ալ պէտքը չունէր, քանի որ ինքը՝ անոնց տպագրութեան ծախքը պատրաստած էր, որոյ ապացոյցն է իր ծախքովը հաւաքածոյն տպագրութեան ձեռնարկել սկսիլը Նօսարէ անունով։

Նոյնպէս Տփղիսի Հրատարակչականին համար գրուածն ալ սխալ է։ Վասն զի այդ գրական մարմնոյն գործադիր անդամները՝ ուզեցին նոր ու տարբեր կարգադրութեամբ մը հրատարակել Փիրղալէմեանի ձեռագիրներն ու գտնուած բաղմաթիւ յիշատակարանները, և ասոր համար չաբաթներով ամիսներով աչքէ ու քննութեան բովէ անցուցին այդ գրութիւնները։

Կը հաւատամ՝ գտնուեցան այդ անձանց մէջ այնպիսիներ, որք չխղճացին Փիրղալէմեանի հաւաքածոյներէն բազմաթիւ կարեւորագոյն յիշատակարաններ օրինակել և յետոյ անոնք, վաստակաւոր վարդ.ին կենդանութեանն իսկ երեւցան Վենետիկ տպուած երկասիրութեան մը մէջ։

1883ին էր տեսանք Տ. Դաւոնդ Ծ. Վ. Փիրղալէմեան՝ թէ՝ Տփղիս, ուր տպած էր իր ծախքով Զորս ընկերք տաղաչափական նոր ուղեւորութիւնը, և թէ՝ յԷջմիածին, ուր երջանկայիշատակ Տ. Տ. Գէորգ Դ. կաթողիկոսը՝ թէ՝ զինքը և թէ՝ Տ. Արիստակէս Ծ. Վրդ. Տէվկանցը՝ (այս ևս երկարասիրութիւն մը տպած էր նոյն միջոցին) իրենց նոր տպել տուած հեղինակութիւնները քաջալերելու համար՝ Վեհարանի ծախքաւոր դանձիճը իր ներկայութեանը կոչեց, ուր հայրական քաջալերանքէ զատ, մէյ մէկ ծաղկեայ փիլոնիներ նուիրեց իրենց։

Այն տաղերը՝ յառաջ բերեալներս նպատակն է, ցոյց տալ թէ՝ հանգուցեալ Դաւոնդ Վրդպ. Փիրղալէմեանց «տասնամեայ ուղեւորութիւն մը ՄինաՁն» չունի տպուած (ի Պոլիս), այլ կարգ մը ուրիշ տեսարաններ ու երկեր ալ տպած է, որ Ս. Լեւոնեան—չենք գիտեր ի՞նչ պատճառաւ — անդիանալ կը ձգեցին։

Դալով Խաչիկ Լեւոնեանի գործին յատկացեալ քննիչին մնուցած տեղեկագրին, որ կ'ըսէ թէ՝ «նախընթացաբար ԳՐՈՒԱՆ կամ տպուած նմանօրինակ գործերուն կատարեալ գործեալն է»,

Թո՛ղ ներէ մեր յարգոյ բարեկամը, երբ հրապարակաւ հարցնենք թէ.

Արդեօ՞ք տեսած է Բաղտալէմի մէջ Հ. Եփրիկեան վարդապետին գրածը։

Տեսած է Աղթամարի մասին Տ. Գէորգ վարդապետին ձեռագիրները։

Տեսած է Տփղիսու Տ. Գիւտ քահանային հրատարակածը, որ կը խոստովանի թէ՝ Հայր Փիրղալէմեանէն ծաղկաքաղուած է։

Տեսած է Տ. Սարգսեան հոգեւոր Երեմիա Սրբազանին՝ Աղթամարի վրայ գրածները։

Տեսած է Հ. Մատթէոս Վրդ. Մաղաք-Թէոփիլեանցի տպեալ ու անտիպ երկերը (*)։

Եւ վերջապէս տեսած է յաւերժայիշատակ Փիրղալէմեանին գրութիւնները, որ կը ժամ վկայել թէ՝ «մինչեւ ցարդ գրուածներն՝ անկատար ու կցկտուր են բոլորովին»։

(*) Ի մէջ այլոց, Եղիշէ Ա. կաթողիկոսէն, և եղբօրը՝ Թէոդորոս կաթողիկոսէն, Անանիա Մոկացիէն, Եղիշէ Բ.էն, Զաքարիայէն, և այլ կարգ մը Աղթամարայ վերաբերող կաթողիկոսներէն զատ, 1113ին, Աղթամարայ Դաւիթ կաթողիկոս մ'ալ կը յիշէ, որուն համար կը գրէ թէ՝ «ընդվզեալ ի Գրիգորէ Գ. կաթողիկոսէն՝ որ նստաւ ի Հռոմկլայ, նստաւ կաթողիկոս յամի տեառն 1113 յԱղթամար կղզւոջ։»

Չի մոռնանք յիշել թէ, սոյն Դաւիթ կաթողիկոսէն տարբեր է, Աղթամարայ Թոնիկեան Դաւիթ կաթողիկոսը, որուն համար ալ կը գրէ Հ. Մաղաք-Թէոփիլեանց, «Ի յաջորդութենէ սորին, և այս բամբասեալ աթոռ կայ մինչ մինչեւ ցայժմ։»

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ 194

ԿՆՋՈՍ ՀԱՆԳՈՅՑ ՄԸ

ԶԷՊ
ՅԾՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ե.

Վրացին թէպէտ կո՛չտ, անպարկե՛չտ, սիկա՛յ, բայց ապագային նկատմամբ անոր ըրած ենթադրութիւնները կասկած արթնցուցին տիկինին սրտին մէջ՝ որ սկսաւ մտածել։ Եթէ Մելինէ իրօք ամուսնանար մէկու մը հետ ու Շարաֆովի մեռնելէն ետք իր զաւակը Յաղբիկը զրկել ուզէին Ժառանգութենէն այն ատեն ինչ պիտի ըլլար իր կացութիւնը։ Սակայն կենսական խնդիր մ'էր որուն վրայ չէր անդրադարձած մինչեւ հիմա։ Պատահական քնութիւն մը, փաստաբանական ճարպիկութիւն մը, և կամ այս կարգի ուրիշ չատ մը ձեռնարկներ կրնային անմաւեր հռչակել իր զաւակը զոր բռնութեամբ ընդունել տուած էին Շարամովի։

Եղբայրը քրոջը վրայ տարած յաղթանակէն ոգեւորացած՝ տիկաոը բերանը՝ սկսաւ երթեւեկել սենեակին մէջ, մեծ ծրագիր մը պատրաստելի մտախոհութեամբ։ Թշուառականը քրոջը ապագան խորհելէ աւելի, իր պէտքը անոր դղալի ընել տալու խորամանկութեամբ կը յղանար այս կարգի յուսնտաւոր թիւնները, զորս մատին փաթթած կը չափազանցնէր ու ծանր, անդարմանելի հետեւանքներ կը հանէր անոնցմէ։

Տիկինը հարիւր անգամ զղջացած էր այս սրիկան իր քով հրաւիրելուն, որ դեռ հագիւ տունէն ներս մտած, սիրոյ, կարօտի առաջին խօսքերը չարտասանածէ, կը պղտորէր միտքը, կը վրդովէր հանդիստը ու անպարկեշտով, սարսափեցնելով դինք, անդորդ կեանքը կը դառնացնէր։ Կեղծ կինը զբրդումի վայրկեանի մը մէջ հրաւիրած էր եղբայրը իր քով, կարծելով որ անով պիտի կրնայ սանձել ամուսնոյն զեղխութիւնները, հիւսք տակայն անոր յուզած այս զրուցաբանութիւնն հանդէպ չատ անչան կը նմանային ամուսնին իրր փախցունք՝ գաղտագողի գործած պատանական զեղխութիւնները, որոնք ծանր հետք չէին կրնար ձգել սրտին մէջ և վաղանցիկ կախուով մը կամ խիստ, հակողութեամբ մը կ'անցնէին կ'երթային։ Իսկ եղբայրը, ա՜հ անոր յուզած խնդիրներուն եթէ կարեւորութիւն տալ հարկ ըլլար, եթէ գծած ծրագիրներուն հետեւիլ ուզէր, խիստ մեծ, անմանէլի, սոսկալի պայքարի մը պիտի բռնուէր որուն տակէն ո՛վ գիտէ ինչ ոճիրներ պիտի ելլէին։ Դեռատի կինը խնդենալու, ատիճանյուզուած,

—Կ'աղաչեմ ախպարիկ ջան։ անգամ մ'ալ ասանկ տխուր բաներու վրայ մի խօսիր ինծի հետ։ Արդէն գիտես ժամանակին ծնցուցած դժբախտ կեանքս որ ջղային բրած է զիս և կարողութիւն չէ ձգած վրաս նոր սրամաչուքներու։

—Ինչ է տիկինը հրաման կ'ընէ զբաղարթ բաներու վրայ խօսինք առ ջին, չաղոգորթութիւն, կեղծաւորութիւն ընենք, իր դեղեցկութիւնը գովենք, երդանկութիւնը վրայ ճառենք այնպէս է, հարցուց Վրացին հեգնութեամբ։

—Այո՛, և վերջնական կերպով կը խնդրեմ վրէժխնդրութեան, պաշքարի, հետապնդումի, մաքառումի վրայ չի խօսիս ապիս, ես ասանկ արկածալից կեանք մը վարելու կորով չեմ զդար վրաս, տե՛ս հիմակուընէ իսկ տանն ու վրայ եղած եմ և մինչեւ քառասունը չորս ժամ քուն չի մնար աչքս, մէկ խօսքով՝ կը մեռնիմ։

—Այնքան որ աղնուացա՛ր փափկացա՛ր, այնպէս է երիտնց եղբայրը, չարունակ հեգնելով, անո՛ր համա՞ր ըլլալու է որ երես դարձուցած ես ընտանիքէդ և իրաւունք ալ ունիս, միլիոնատիրուհի մը ինչպէս զիշնի եղբայր ընելու ինձ նման հասարակ մահկանացուի մը։

—Դ'աղաչեմ ախպարի՛կ, թախանձեց Վրացուհին, եթէ քիչ մը գութ ունիս, եթէ կը սիրես քոյրդ, խնայէ այս խօսքերը ինծի, կարողութիւն չունիմ սրամաչուք կրելու, եթէ չատ առաջ երթաս վտանգ եղիր որ ձեռքովդ պիտի թաղես քոյրդ։

—Կեցէ՞ր տեսանք, սխալ կը տեսնաս կոր, ես Շարամովը չե՛մ, աչքդ բա՛ց։ Դո՞ն ես այդ փափուկ սրտին տէրը, խոստովանիմ և հաւատամ, առաջուց ասանկ փափկասիրտ էիր։

Տիկինը հակնայով՝ որ ասանկ վայրագ թշուառականին խօսք հասկցնել անկարելի է, լռեց։ եղբայրը հեգնական ձեւերը ձգելով, դէմքը խոժոռացուց ու ինքնիրեն կարեւորութիւն տալու ձեւով մը,

—Եթէ քու խելքիդ հետեւէի, ըսաւ, հիմա գիտեմ թէ ո՛ւր կը գտնուէիր, դուն ալ չկա՞ կրնար ուրանալ ասոր ասանկ ըլլալը։

Վրացուհին տեսնելով որ եղբայրը պիտի չարունակէ իր սովորական շաղակրատութիւնները, տիրական հրամանով մը,

—Դուն ըսածս պիտի ընես, ըսաւ, ասանկ բաներու վրայ պիտի չխորհիս, Աստուած մեծ է և Շարամովի հարբսութիւնն ալ անհուն։ արդէն իր կենդանութիւնը ինձ տուածները հարիւր ընտանիք պարեցնեն, հարկաւ զանձին ապագան ալ կը խորհի։ Մնաց որ խեղճ Մելինէն մօրը մահուանը վրայ յուսահատած՝ բնաւ մտքէն չանցներ ասանկ բաներու վրայ խորհիլ, նոյն իսկ եթէ միտքի զրկանք ընել ուզեն, մենք անոնցմէ զօրաւոր ենք, երեսուն տարի ետք ըլլալիքին վրայ հիմակուընէ սիրտ հացընելը անիսելքութիւն է, մինչեւ այն ատեն ի՞նչ կ'ըլլայ ի՞նչ չըլլար։

Քրոջը չեչը վճռական էր, Վրացին զգալով որ աւելի չափազանցելը յոռի դիրքի մը պիտի ենթարկէ զինք, լռեց։ Տիկինը մասնաւոր սենեակ մը պատրաստել տուաւ եղբօրը զոր հոն տանելով,

—Ահաւասիկ մասնասենեակդ, ըսաւ, կեանք մը, որուն կարօտովը կը սոչորի ամէն մարդ, կե՛ր խմէ՛, զբաղացիր, իրիկունները պտոյտի կ'երթաս մեզի հետ, ցորեկները ուզած տեղդ կը պտրտիս, պայմանաւ որ պատիւդ ճանչնաս, հոս չատ խմելու չի գար։

—Դուն անանկ բաներէ մի՛ վախնար, ըսաւ քոյրը ապահովցնելով, ես ամէն կեանքի կը յարմարիմ։

—Աչս, գիտեմ անանկ ըլլալը, գիտե՛մ և անոր համար սիրաս կ'այրի որ ինչո՞ւ ադչարի խելքովդ, աչքբացութիւնովդ մեծ տեղ մը չբռնես։ ինչո՞ւ դուն ալ քու գլխուդ վաճառական մը չըլլաս, ըսաւ տիկինը եղբայրը չողոմելով։

Նախնական տեսակցութենէ ետք, տիկինը Շաւարշի յանձնարարեց որ անհրաժեշտ գնումները կատարէ եղբօրը համար և երկուքը մէկէն դուրս ելան։

Թշուառ քոյրը չկրցաւ արցունքի կաթիլ մը զսպել եղբօրը հետեւէն։ Ինք ամէն ջանք, զոհողութիւն կ'ընէր ընտանեկան տխուր անցեալը մոռցնելով պատուաւորապէս ապրելու, մինչդեռ եղբայրը ա՛լ աւելի կը մերձաւէր ցեխին մէջ ու կը փափաքէր այս ճոխութեան մէջ իսկ վերադարձ մը ընելու ոճրագործական կեանքին։ Ո՞րչափ կը տարբերէին երկուքին տեսակէտները։

(Շարունակելի)

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ

ՂԿԺՈՏՅՈ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴԱՐԵ ԺԱՄ՝ ՀԱՅԱԶՎԱՓԱՓԱՓ ԱՄՍՈՒՆԻ ՎՐ ՀԱՅԱԶՎԱՓԱՓԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ՝ ՎԵՊԵՐԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ

ԳՐԱԾ Ի ՄԻՍԻՆ ՎԱՍՈՒՆ Ի. Ս. ԱՐՄԱՆԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՐՄԱՆԻ ԵՂԲՕՐՆՈՒԹԻՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆԻ

ՊՈԼԻՍ, 14 Յունվարի 1898

ԱՌԱՋԻՆ ԳԼՈՒԽ

Ամերիկեանները հանդիպումներ ունեցան Ֆրանսայի նախագահ Ֆելիքս Ֆորի հետ։ Ֆորը ասաց, որ Ֆրանսան ամենայն դեպս չի հրաժարուի Ռուսիայի հետ ունեցած դաշնակցութիւնից։ Ֆորը հաստատեց, որ Ֆրանսան ամենայն դեպս պատրաստ է Ռուսիայի հետ դաշնակցութիւնը նորացնել։ Ֆորը ասա

բնակող ազգայիններու սրոց հաւաքչութիւնը։

Խորհուրդը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ կարգ մը հաւուական խնդիրներով։

ՅՈՒՆԱՑ Պատ. Փոխանորդը Տ. Գալֆինդոս երէց Պատրիարքական գաւառի դիմաց Տ. Եսաքիմ Պատրիարքին, շնորհակալութիւն յայտնեց Ս. Պատրիարքին, որ կատարուած վերաբերժական գործողութեան առթիւ որպէսզի թիւնը հարցուցած էր։ Տ. Գալֆինդոս յեսայ այցելութիւն տուաւ Փոխանորդ Սրբազանին։

ԿԸ ԼՍԵՆԷ թէ կիրակի Ամեն. Տ. Տ. Սահակ Կաթողիկոսը, միջոց մը եւ Ատանա պիտի մնայ, Պոլիս դալէ առաջ։

Տ. ՀՄԱՅԵԱՆ Սրբազան իր հրաժարականը զրեած է Ս. Պատրիարք Հօր, Իպտիրի Առաջնորդական ընտրելիութենէն։

ՅԱՌԱՋԻՄԱՑ Դ. 29 Յուլիս Ս. Պատրիարք Հօր մնաւան 'ասնախորհրդութեան առթիւ Տ. Գնէլ Վ. Գալէմքարեան պիտի պատարագէ Մայր Եկեղեցոյ մէջ, քահանայից դասուն հրաւէրին համաձայն։

ՍԱՄԱԹԻՈՅ Տ. Եղիշէ քհ. Մանվեան որ ակէ առաջ Կրօն. Ժողովին կողմէ փիլոնպարկութեան դատապարտած էր, Ս. Պատրիարք Հօր դիմելով խնդրած է որ բա. համաձայն իր մասին տրուած որոշումը և ներում շնորհուի։

ՊԻԼԻՃԻԿԻ դաւառ. ընդհ. Ժողովին դիւանը խնդրագրով մը դիմած է Պատրիարքարան, խնդրելով որ վիճակին Առաջն. Տ. Մովսէս եպս. վերադառնալ իր պաշտօնատեղին։ Ինչպէս գրեցինք Մանն Ժողովը արդէն որոշից որ Մովսէս եպս. վերադառնայ իր վիճակը։

ԲԱՂՃԵի Առաջնորդ Եպնիկ վրդ. տեղւոյն մէջ գտնուող վանքերուն վիճակը նկարագրելով, կը զրէ թէ զրեթէ անգործածելի վիճակի մը մէջ են և եթէ այս ձմեռ ալ նոյն վիճակին մէջ մնան բոլորովին պիտի փլչին. ուստի սոր դարման մը տանելու համար նըստաստ մը խնդրած է Պատրիարքարանէն։

ՍՂԵՐԻ Առաջնորդ Տ. Փառէն վրդ. կը զրէ թէ, տեղւոյն որբանոցին սաներէն Մկրտիչ Խաչոյեան անուն որբը ձէզերէ երթալու ատեն,—Սղերդէն 3-ի ժամ հեռու,—երբ Պոնդան դեւակէն կ'անցնէր արկածով յանկարծ դեղը կ'ինայ և հոսանքէն կը տարուի. քիչ ետքը ողորմն դիակը հանուելով քարաքը կը բերուի և մեծ հանդիսաւորութեամբ և խուռն բազմութեան մը ներկայութեան կը կատարուի յուղարկաւորութիւնը այս հէք որբուկին։

Տ. ԿՈՐԻՒՆ Վ. Էլլիսիբէնան դարձեալ իր հրաժարականը զրած է Զէյթունագի և Զարսանեագի առաջնորդութենէն, բայց Պատրիարքարանը նորէն կը յորդորէ զինք շարունակել իր պաշտօնը։

ԿՏՈՒՑ Առապատի մխիթարեաներէն Մարգար և Սահակ սարկաւագները Ցես. Դին վանքին տեսարին մէջ վարդապետ ձեռնադրուած են Վանայ Առաջն. Տեղ. Տ. Սահակ եպսկ. ի կողմէ։

ԵՐԶՆԿԱՑԻ Բազաք. Ժողովի երկամայ շրջանը աւարտած և Կրօն. Ժողովը կազմակերպուած ըլլալով, Դատա. Ժողովը դումարուելով, քուէներու առաւելութեամբ, Կրօն. Ժողովին անդամ ընտրած են Եղնիկեանց, Տ. Կարապետեան, Թովմասեանց, Զաքարեան, Մկրտչեան Թորոսեան Բաղաքական Ժողովոյ անդամ ընտրուած են, Յարութիւն Լեփեան, Յովհաննէս Շիլքրանեան, Սարգիս Տ. Սահակեան, Մկրտիչ Դանիէլեան, Համբարձում Սիւրմէնեան էֆէնտիները։ Այս ընտրութեան հաստատութիւնը խնդրուած է Պատրիարքարանէն։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ.—Երկու օր առաջ հաստիպով ծանուցած էի տեղւոյս հոգեւոր հովիւ Տ. Մկրտիչ երէցկոյսի եղերական մահը. թաղման հանդէսը կատարելու համար թէեւ կիսմուլենային Տ. Արսէնը կանչուեցաւ հեռագիրով (Շարաթ առաւ.), բայց հեռագրին ուշ հասնելը պատրուակներով՝ Տ. Արսէն հեռագիրով կը պատասխանէ թէ չէ կրցած հասնիլ թաէնին և թէ՝ եթէ անպատճառ կ'ուզուի, յաջորդ օրը կրնայ դալ. կրկին կը հեռագրէ հոգաբարձութիւնը թէ անյապաղ և չուտ գայ (յաջորդ օրդէսն հասար). Տ. Արսէն սպասած իրմէոքնը չի հասաւ, պ՝ալ որ և է պատասխան եկաւ իրմէն վարենալ դալուն պատճառները բացատրող, ստիպուած՝ դիմեցինք Յոյն հասարակութեան հոգեւոր պետին որ անիմ ապէս հրամայեց 2 վարդապետներու և երկու քահանաներու երկայնաձոնիլ ողբացեալ երէցկոյսի թաղման հանդէսին Ղ՝ արարողութիւնները պատ ու պատչաճ եղանակով կատարել։ Հայ գաղութը մեծամասնութեամբ ներկայ էր, Յոյն հասարակութենէն ալ շատեր եկած էին, նաեւ Պուլկարաց Ս. Եկեղեցի Փոխանորդը փութացած էր դալ իր վերջին յարգանքը յայտնելու և թափորին ընկերացաւ մինչեւ դերեզմանատուն։ Դիմնալով ողբացեալ Երէց կնոջ եղերական մահը, չի կար մէկը որ չի լար, շատ պատամիկ էին Տ. Հօր լայն ու ողբը։ Ծաղկեպսակներ կային 2 հատ Հոգաբարձութեան անունով, 2 հատ Հայ գաղութիւնէ նուէրով, և Տեարց Մարգարեան Ց., Գոյատ ի Գ., Իպիտեան Լ.ի անուններով մէկ մէկ հատ։ Մանկապարտէզի սաներն ու սանուհիները սեւ շղարշներ կապած թեւերնուն, թափորին առջեւէն կ'երթային։

Սեպտեմբեր 22 Յուլիս 6. Անեմեան

ՎԱՆԷՆ ՆԱՄԱԿ

Յունիսի մէջ ենք, վարժարաններու պարտադրական քննութիւնները սկըսած են. մասնաւորաբար կուգամ քանի մը խօսք ընել Բաղաքամէջի աղջկանց երկու վարժարաններուն մասին, առնմայինը՝ որ կը կոչուի Շողշանեան վարժարան և միւսը՝ Ամերիկեան։

Շողշանեան վարժարանը խեղճ ու կրակ չէնք մը ունի և որ տեղաւորուած են նախակրթարանի 6 կարգերը. ունի մնայուն ուսուցիչ մը, երկու ուսուցչուհիներ և մէկ այցելու ուսուցիչ։ Աղջիկներուն ունի նոյնպէս, մէկ մնայուն, երկու օրիորդ և այցելու ուսուցիչներ։ Առաջինին քննութիւնները բաղդատաբար շատ գոհացուցիչ էին. աղջկերուհիներ համարձակ պատասխանները ցայտուն ապացոյցներ էին իրենց կարողութեան և ուսուցչաց խնամած ջանքերուն, սակայն ինչ որ աչքառու է լսելունք թէ վարժարանին բարձրագոյն կարգը, —էն տարիքոր աղջիկները հասնիս 13 տարու,— չպիտի շարունակուի։ Արգիւօք Բաղաքամէջի ժողովուրդը պիտի չուզենայ այնքան զործնականութիւն, մնանալով ներկայ ժրաջան թաղականութեան, վարժարանին չէնքը ու բանոյական վիճակը նախանձելի դրութեան մը մէջ դնելու։ Ամերիկեան վարժարանին քննութիւնները իրենց ժողովարանին մէջ տեղի ունեցան։ Փոքրիկ դռնէն ներս կը մտնենք թէ ոչ տարիքաւոր աղջիկներու աղմուկ մը, «հրամմցէք, հրամմցէք»-ներով մեզ կը դիմաւորէ. կ'երթանք սանդուխէ մը և ժողովասրահը կը մտնենք, ուր երկու բան կը նշմարենք. ժողովասրահին պարզութիւնը անճաշակութեան հետ, և ուսուցիչներու և ուսուցչուհիներու պճնասիրութիւնը բարիզական թեթեւութեան մէջ։ Բան վայրկենի տատանելի սպասումէ յետոյ ամէն ինչ լրացաւ։ Նախակրթարանի վերին կարգի աշակերտութեան քննութիւնը պիտի ունենդրենք։ Արգահանդիր էր տեսնել աշակերտուհիներուն անհարակութիւնները և իրականութենէ խպաս զուրկ պատասխանները, որոնք սակայն ուսուցչուհիին կողմէ շիտակ, շիտակ հաստատականներով կը պիտանէին։ Անտեղի չէ կարծեմ յիշել ոգաղեղ այդ շիտակ պատասխաններէն փոքր նմոյշ մը։

—Զինաստան քանի բաժանումներ ունի։

—Զինաստան 21 պետութեան բաժնուած է։

—Շիտակ։

—Ինչ կենդանիներ ունի։

—Օձ, կոկորդիլոս, առիւծ...ևն։

(Ուրիշի մը)—Ըսէ Պեղուճխատանի սահմանները։

—Պեղուճխատանի սահմաններն են, Հիւսիս. Սառուցեալ Ովկիանոս, Հիւսիս. Արեւելքէն Պէհրինկայի նեղուց... ևն։ Մինչդեռ մէկ քանիներ այդ սահմանները կը կրկնեն։ Պարսկաստանի, Աֆղանիստանի համար և ասոնք բոլոր բոլոր շիտակ են։ Սոր կը յայտնէ հայերէն գրաբարի դասը, նոյն անգրագիտութիւնը, նոյն իմաստակութիւնը։ Կը հասնի ցաւելու թէ և կը խնդրեմ ընկերներէս հեռանալ այս անիմաստ թատերախաղէն։

Տակաւին մեր քաղաքացի Թեոֆիլոս դասակարգը չի խղճահարիր, ի մեծ դայթակղութիւն անուս հասարակութեան, իր որդիները օտար կրթավարերը ղրկելու և չի քաշուիր չար անգամ իսկ փոփաւորել այդ վարիրը։ Հոն կրթութիւն, կարգապահութիւն կայ»ըսելով։

* * *

Անցեալ Եր. օրը (յունիս 26) Ս. Թարգմանչաց տօնին առթիւ Վանի արուարձաններէն Արարքի Ս. Թարգմանչաց վարժարանը գացինք։ Վարժարանին ընդարձակ չէնքին են մեծ դասարանը պատրաստած էր հանդիսավայրի համար. 500ի մօտ երեսու հոծ բազմութիւն մը անհամբեր կ'սպասէր։

Հանդէսը սկսաւ Տ. Մատթէոս Վ. Սեֆմեանի նախագահութեամբ և դպրոցին տնօրէն Դ. Եղ. Խանեանը վարիչ ունենալով։ Լմնոնամ ըսել թէ Ս. Թարգմանչաց տօնին նուիրուած այս հանդէսին միացած էին նաեւ վիկարական բաւական հանդէսը։ Աւարտող օրիորդներ կարգալ կարդացին շարադրութիւններ «Թարգմանիչը և ոսկեդար, աղջկանց դաստիարակութիւն, հայոց կրօնը,» նոյն երգերով ընդմիջուած։ Ասոնցմէ վերջ տնօրէնը երեսս վարժարանի տեղեկագիրը կարդաց դոյց տալով, դրեթէ անհամազատասխան պիտանի, 15 դասարաններու։ Ուսուցիչը և ուսուցչուհիք, քաջալերի արժանի են, մանաւանդ ուսուցչուհեաց կրտսերը Օր. Զիբեթիա որ անձնուիրաբար օգնական ուսուցչի պաշտօն վարած է, նոյնպէս ուշադրութեան արժանի է. մէկ քանի ծնողներու պախարակելի արարքը, որոնք թոշակի (էն շատ տարեկան 60 դրշ.) անհամաձայնութեան պատճառաւ իրենց որդիները հաներ և մէկ քանիներն ալ ուրիշ վարժարան ղրկեր են։ բան մեզ միւսներ իրաւունք չունէին ընդունելու։ Ապա խօսք առաւ Մատթէոս հայր պարը օրուան սուրբերու վրայ խօսեցաւ։ խօսեցաւ նաեւ Պ. Դէորդ Շաքար տեղական գաւառապարքաւով և իրեն յատուկ զաւեշտախուռն մեթոդով, հասկցուց կանանց թարգմանչաց ինչութիւնը և իրենց կատարած կրթասէրական մեծ գործը, խօսքը աւարտաղ օրիորդաց դարձնելով հասկցուց թէ իրենք քիչ մը տարբերան կրթութիւն ստանալով երբէք պէտք չէ որ չփանան, այլ պարտին ջանալ այսուհետեւ անտեսագիտութիւն և տնտեսութիւն սորվիլ իրենց մեծերէն։ աւարտեց յորդորելով որ ամէն ոք ջանայ յարդանքի արժանանալ։ Երկար խրատական մեն ալ խօսեցաւ Արժ. Տ. Մեսրոպ քհ. Զանիկեանը։

Հանդէսը փակուեցաւ Պանպանիչով մը և ողջերմի խաղերով մը որ չորս նաւարաներուն աչքին արցունքներ խլեց։ Ներկաները 2½ ժամուայ հրանդիչ և հանոյալի ժամանց մը վայելելէ յետոյ լաւ տրամադրութեան տակ մեկնեցան։

Ներքուստի ժողովուրդը, բացի անձնական հաշիւներ ունեցողներէ, գոհ է իր վարժարանի ներկայ վիճակէն, այս պատճառաւ յարգոյ ուսուցիչը շնորհաւորելի են։

ՁԻՒՆԱՅՄԱՂԻՒ

ՆՊԱՍՏԻՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ
ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ԴԷՊՔ
ԴԱՂԹԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ
Ի ՊԷՏՍ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ
Յօրինեց՝ Դ. Ֆ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Գ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Այս դասագիրքը՝ որուն մեր վարժարաններուն մէջ գործ ածելը ընդունելութեան ազդացոյցը եղած է Նախորդ երկու տպագրութիւններուն քիչ ժամանակի մէջ սպառիլը և չատոնց ի վեր երրորդին անհամբեր սպասուիլը, այս անգամ վերատին տպագրութեամբ ի լոյս կուգայ։ Մէջտեղը, որով աշակերտին ներկայացուած են թարգմանուելիք հատուածները, կը դիւրացնէ առանձին դժուարութիւնները՝ իւրաքանչիւր ընտրեալ գրչի հետ տալով նաեւ բառերու նշանակութիւնները, ոճերու բացատրութիւնները և դժուարին մասերու թարգմանութիւնները։ Ընդարձակութեան և դժուարութեան համեմատ աստիճանաւորուած են կտորները, ու գրքոյկին վերջը փոքրիկ բառարան մը դրուած է վերջին մասին ծառայելու համար։ Առաջին մասերու մէջ դրուած է նաեւ բառերու արտասանութիւնը։

Այս դասագիրքը՝ նոր տպագրութեան առաջաբանին մէջ ցոյց տրուած եղանակին հետեւողութեամբ դործածուելով, կրնայ շատ օգտակար գործիք մը դառնալ ուսուցչայ և ուսանողաց ձեռքին մէջ։

Գրքին բոլոր իրաւունքը Պատ. Հայոց Ազգային կողմէ վերանձնապահուած է Նպաստից Ցանձնաժողովոյ անունին։

Գինը դեղչուած է 3 դրշ.ի։

Վարժարաններու գնացուցիչ գրեղ կը տրուի։

Կեդրոնատեղին է՝ Ս. ՊՈՊԷՌՃԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆԸ, Կ. Պոլիս, Պապ Ալի Ճատտեսի, Թիւ 12 1—10

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ, ԻՄՍԿԻԻՍԱՓ

Ամերիկեան Վարժարանի յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի 1903 Սեպտ. 13ին (Ն. Տ.)։

Դիւերթիներու տարեթուական է 35 օսմ. ոսկի։ Ուսումնարանին չորս դասընթացքներուն համար, իսկ 30՝ նախակրթարանին համար։

Տնօրէնութիւնը ջանք չէ խնայած վարժարանը ամէն առաւելութիւններով օժտելու։ Լաւագոյն դրութիւնով և մեծ յաջողակութիւնով կ'ուսուցուին Հայերէն, Ֆրանսերէն, Անգլերէն, Գերմաներէն և դասական լեզուները, ինչպէս նաեւ բնական դիտութիւններ։

Հմուտ և վարժ հիւանդապահուհիի մը աշխատելով հսկողութիւնը կը վայելեն աշակերտուհիները եւ կ'ապրին խաղաղ ու բարեկիրթ մթնոլորտի մը մէջ։

Աւելի տեղեկութիւններու համար դիմել վարժարանին Տնօրէն ուհի Տր. Փէթրիքի։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

6 Օգոստոս 1903

Դրամ. 3% 3% Français)	97 70
Բէյի (Tab. Turcs)	401 —
Դէնսօլիա (R. Turque D.)	33 27
Երկաթուղի (Lots Turcs)	132 80
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	595 —
Թրանսվայ (Transvaal)	101 —

ԹԷՎԱՃԻՀԱԹ

Վէզայիֆի մէմուրիյէթինի հիւանի իֆտաէ իդատա վէ մէսայիսի մուշահէտ օլմասընա մէպնի Խարիճիյէ նէզարէթը ճէլիլէսի գալէմը մախսուս միւտիր մուավինէրինէն սատատիլու Մէհմէտ Արսլան պէյէ թէրճիւէն բիւմիսի Ուլա սընիը սանիսի։

Ուսմուրը մէմուրիյէթինի մուդիմանէ խրիա իմմէքտաէ օլմասընա մէպնի Դարահիսար սահիպը միւթէսարրիֆը Հիւսնի պէյ էֆէնտիյէ թէրճիւէն բիւմիսի Մերիմիրանի։

Վէզայիֆի մէվատուէսնի հիւանի իֆտաէ մուշահէտ օլան սայ ու զայրէթինէ մէպնի Պապը Ալի Իսթիչարէ օտասը էվրագ միւտիր մուավինի իզզէթլու Իպրահիմ Խանան պէյէ թէրճիւէն բիւմիսի Սանիյէ սընիը Միւթէմամիրի թէրճիւէն պուրուլմուշ սըը։

ՆԸՇԱՆ

Վէզայիֆի մէմուրիյէթինի հիւանի իֆտաէ միւշահէտ օլան սայ ու զայրէթինէ մէպնի Մէքտեաիլը Բիւշրիյէ մինիրի սատատիլու Ճէլալ պէյէ իսչիճիի բիւթիկանէն նըշանը ալիի Օսմանի խնան պուրուլմուշ սըը։

ՆԵՐՔԻՆ

ԿԱՅՍ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ։ — Քճնիչ մարիճները։—Ինչպէս երէկ գրեցինք, Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Պեւանական Խորհուրդին և Արմատական Նախարարութեան Խորհուրդին անդամներէն քննիչ մարմիններ պիտի զրկուին նահանգները երկրին վարչութիւնը աւելի բարւոք ու կատարելագործելով վիճակի մը վերածելու մասին քննութիւն կատարելու համար։ Այդ քննիչ մարմիններուն տրուած Հրահանգները կը պարունակեն զանազան օգտակար միջոցներ՝ Կայս. հպատակները աւելի անգորը ու երջանիկ վիճակի մը արժանացնելու, անոնց աւելի բարգաւաճ կացութիւն մը ապահովելու և երկիրը քարտէսէս ու նիւթապէս աւելի յառաջադէմ վիճակի մը մէջ դնելու համար։ Քննիչ մարմինները իւրաքանչիւր նահանգի բոլոր գործառնութիւնները մանրազնին ննջելով պիտի քննեն և եթէ թերութիւն մը տեսնեն, անոր պատճառը պիտի գտնեն և Կայս. բարեհաճութեան համապատասխան վիճակ մը վերածելու մասին քննութիւն պիտի կատարեն և պէտք եղածը պիտի տեղեկագրեն Բ. Դրան։ Պիտի քննեն թէ իւրաքանչիւր պաշտօնեայ ինչպէս կը կատարէ իր պարտականութիւնը, որ՝նք կը թերանան, կառավարական պաշտօնատարներու հասոյթները ինչ կերպով կը գանձուին, և այն։ Պիտի քննեն նաեւ թէ երկրագործներուն, վաճառականներուն, արհեստաւորներուն եւ ժողովրդական բոլոր դասակարգերուն գործերը ինչ վիճակի մէջ են։ ինչ տեսակ յարձիքներ կը գործածեն. իրենց առեւտրային և արհեստագործութեանը մէջ ինչ տեսակ դժուարութեանց ու դիւրութեանց կը հանդիպին եւ թէ ինչ միջոցներու և խրախոյժի պէտք ունին իրենց ապարէզին ու արհեստին մէջ աւելի դարգանալու համար։ Նաեւ ուսումնասիրութիւններ պիտի կատարեն իւրաքանչիւր նահանգին երկրագործութեան մասին ունեցած յարմարութեանը և առեւտրական ու արդիւնաբերական առարկաներուն մասին։ Այդ առթիւ տեղեկագիրներ պիտի պատրաստեն, բան անոնք պիտի գրեն մէջ տպագրելու համար։ Նաեւ պիտի ջանան երկրին բարեզարդութիւնը և հասոյթները աւելցնելու։ Իւրաքանչիւր տեղի վարժարաններու նկատմամբ, տեղական պէտքերու համաձայն, ուսման ծրագիրներու պատրաստութեան և ուսուցիչներու անուանման մասին ալ տեղեկութիւններ պիտի տան։ Պիտի տեղեկագրեն ծոյլ, անկարող, գանանդիր պաշտօնեաները դադրեցնելու կամ պաշտօնակ ընելու, գէնքը, նաեւ վարչատարութեան արժանի պաշտօնեաներուն անունները։ Վերջապէս ամէն բան մանրազնին կերպով պիտի քննեն և օգտակար բոլոր միջոցներուն գործադրութիւնը անթերի կատարելու մասին պիտի աշխատին։

ՔԱՐԱՔԷՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ։— Կամուրջին դրամահաւաքութեան պաշտօնեաները, երկու երեք օրէ ի վեր իրենց քովէն կախած են կղպուած տուփեր, ուր անցորդները կը ձգեն իրենց 10 փարան։ Իսկ անոնք որ դրամ չունին պիտի տան, նոյն իսկ 20 փարանոց մը, պէտք է տաղաւաց զլխին։ Այս դրութիւնը, կ'ըսէ Սեւրվեր, թէև զուարթեան առաջը կ'առնէ, սակայն ժամանակի մեծ կորուստ կը պատճառէ, մանաւանդ իրիկունները ու առաւօտները։

—Դանուբի նաւարանին անօրէնին ալ նոր կամուրջին համար ծրագիր մը մատոյց, որ Ծովային Նախարարութեան յանձնուեցաւ։ Այդ ծրագիրով կ'առաջարկուի ամէն գործարաններէն աւելի ածան չունել։

Կայս. Իրատէ մը հրամայած ըլլալով որ յանձնաժողով մը քննէ բոլոր ծրագիրները, կը հերքուի այն լուրը թէ, Մ. Բարվալլայի ծրագիրը վաւերացած է։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Գաւրգիւղի հրդեհը.— Վեհ. Սուլթանին հրամանով, Գաւրգիւղ, Սէյ-Էյիրմէնկի հրդեհէն այրած չէնքերուն և հրկիզեալներուն ցանկը մատուցուեցան յաւս Կայս. Դահոյից։ Օգնութիւններ եղան հրկիզեալներուն։

—Հրդեհին ծագման մասին կատարուած քննութիւնները հաստատեցին թէ, կրակը ծնունդ առած էր միսխրենին ծխնելոյզէն որ տան մէջէն կ'անցնէր։

ՆՈՐ ՊԱՊ.— Պիոս Ժ. Նոր Պապին թագադրութեան օրը (աւանդական կիր.) զանազան արարողութիւններ պիտի կատարուին Բանկալիի Ս. Նարի եկեղեցիին մէջ։ Նոյն օրինակ արարողութիւններ պիտի կատարուին նաեւ մայրաքաղաքիս կաթոլիկ եկեղեցիներուն մէջ։ Պապական նուիրակի փոխանորդին հրամանով, բոլոր կաթոլիկ եկեղեցիներու զանգակները երէկ կէս օրին հնչեցին։ Ի պատիւ Նոր Պապին։ Պապական եկեղեցիները և դեսպանատունները երէկ և առջի օր քանանայական դրօշ պարզած էին։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Էլպիսթանի և Տիւրացցոյի մէջ մէյմէկ հանրական վարժարաններ բացուցան։ Մանաւորի Իսատիէ վարժարանին համար պէտք եղած դումարը հրամայուեցաւ տալ։

ՀՐԱՄԱՏԱՐ ՊԷՐՄԷ. Երէկ Պէլիս հասաւ Սարեւ. ճեռագիրներով։ Կայսրան գացած էին Հանր. Պարտքի Վարչութեան պաշտօնատարներէն չատեր, նաեւ վարչական ուրիշ հաստատութեանց ներկայացուցիչներ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.—Սոֆիայի քաղաքապետը՝ Մ. Սթանչէֆ՝ պաշտօնանկ եղաւ։ անոր յաջողեց Մ. Սթէրպանով։

—Պատերազմական նախարար՝ զօր. Սաֆով, գաւառային զինուորական կայանները քննելու համար մեկնեցաւ։

ՀԱՆԴՍԵԱՆ ԹՈՇՆԱԿ մնաւելի տրնօրէնութիւնը նոր միջոցներ ձեռք առաւ, զինուորական հանդսեան թոշակները կանոնաւորելու համար։

ՌՈՒՍ ԴԵՍՊԱՆ Մ. Զինովիէվ վաղը պարտանդէս մը պիտի տայ Պէօյիւքտէրէի դեսպանատան մէջ։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ.— Թագաւորի գերմանական հիւանդանոցին չէնքին անթաւանութեան համար, գերման Դեսպանը Արտաքին գործոց նախարարութենէն խնդրեց՝ Կայս. արտօնութիւնը, ծերերու և հիւանդներու յատուկ երկու յատուկ բաժիններ չունենալու համար, այդ առթիւ գնուած գետնոներուն վրայ, Ճիւանկիր, Սայրջէի փողոցին մէջ։

ՖԷՀԻՄ ՓԱՇԱ.—Կայս. մանաւոր թիկնապահ Ֆէհիմ փաշա ապաքինած ըլլալով, Կայս. Պալատ գնաց՝ իր հիւանդութեան միջոցին ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան համար երախտագիտութիւն մատուցանելու, և արժանացաւ Կայս. մեծարանաց։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ մէջ հաստատուելիք Բժշկ. Վարժարանին ինպատատ, նահանգներէն ոմանց մէջ առնուած սպանդանոցի տուրքը պիտի ընդհանրանայ նաեւ Անատոլուի բոլոր նահանգներուն մէջ։ Գոմիշներէն և ուղտերէն 5ական, արջառներէն 3ական։ ոչխարներէն մէյ մէկ դր., այծերէն 30ական փարա, գառներէն և ուլերէն 8ական փր. պիտի առնուին։ Պոլսոյ Բաղաքապետութեան տակ գանուող գաւառակներուն մէջ արդէն սկսած է գանձուիլ այդ տուրքը։

—Նոյն Վարժարանին առժամայ անօրէն անուանուեցաւ Դանեայի նահանգին առողջապահական քննիչ Զէքի Զէյա պէյ։

ՔԱՆԻ ՄԸ նահանգներու մէջ երեւան եկած արջառախտին համար, բաւականաչափ շիճուկ պատրաստելու հրաման ստացաւ մանրէաբանական հաստատութիւնը։

ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒ ԶԱՐԴԱՐՈՒՄԸ.— Պետական Խորհուրդը դրեց ձեռնհաս պաշտօնարանին թէ, նահանգներու քաղաքապետութիւնները ոչ մէկ կերպով իրաւունք ունին աւելցնել փողոցներուն զարդարման տուրքերը։ Պէտք է գոհանան այդ առթիւ որոշուած գումարներով։

ՀԵԼԼԷՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ սենեակը նեսպ մը գումարեց դեսպան Մ. Կրիբարիսի նախագահութեամբ։ Կարդացուեցաւ վարչական խորհուրդին տեղեկագիրը։ 1902ի հաշիւներուն մէջ 3,284½ դր.ի յաւելուած մը դտնուցած է, որ ծառայած է վակել նախորդ տարուան 1000 ֆր.ի բաշը։ Սենեկին թերթը, շնորհիւ բաւականութեան, տակաւին կը տարածուի։ Նոր կանոնագիր մը պատրաստած էր, որ կարճ վիճաբանութենէ մը ետք ընդունուեցաւ։

ԲԵՒՍԱՅԻ փողոցներու ընդարձակման համար գնուելիք առունները, Կայս. Իրատէի մը համաձայն, գերեզմանի մը ճանապարհ ելլան Ֆէրազի ծախքէն։

ԲԱՂԴԱՏՈՐՆԵՐ. — Սապահ կ'ըսէ թէ, Իզմիրի վիճակահանութեան Ա. պարգեւը՝ 350,000 դրուշ, չանիր է 10,716 թիւը, որուն մէկ քառորդին տէրն է Լարկնէի մէջ Ավրամ Անէս։ Անցեալ չարթգաւոն վիճակահանութեան 100,000 դրուշի պարգեւին մէկ քառորդը չանած է Պրուսայի մէջ, Տավիթ Սապանա, իսկ 40,000 դրշ.ի պարգեւին մէկ քառորդը Պոլիս Պաղէջ Գէնբուլուսայտիոս Դրիդոր էֆ. Արմենան։

—Հազիգաք ալ կ'ըսէ թէ, այս վիճակահանութեան անցեալ կիրակի վիճակահանութենէն 500 ոսկի չանիր ին դեղագործ Մկրտիչ ու Սիմոնի էֆ Ֆերրէ Գաղաղիդի եկեղ Տէրիրանի թաղին մէջ։

—Սերոբէ էֆ. Թէքէեան ալ 40 ոսկի չանած է։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

Բերայի Պատժի. Դատարանը 3 ամիս բանտարկութեան դրամական տուգանքի և դատական ծախքերուն հատուցման դատապարտեց, Բանկալիի բնակող կալուածի թէկալ Սանիման անուն անձը որ Դալաթիա, Սարիբէլը խան, հատատակալ կալուածական գործակատար Մանուէլ էֆ.ի մէկ գործը կարգադրելու խոստմամբ, կարգ մը պաշտօնական թուղթերը և 5 ոսկին առնելով վատահութեան զեղծում գործած էր։

—Նոյն դատարանը 9 ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց Եանի Դրավաբիա անուն անձը, որ Յունաստան հատատատած Սբիրս Մէլա ձէթի վաճառականին 20 տակառ ձէթը կեղծ ստորագրութեամբ պտօյով մը Պոլիս բերած ու խորդանաբերեալ ծախած էր։

ՍՏԵՓԱՆԻԿԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ. — Պրուսայի մէջ, կոչվաճառ Պոլոս ադա, որ բաւական բարեկեցիկ վիճակի ատր է, իր տղան՝ Ստեփանիկը խանութ ատնելով գործ կը յանձնէ անոր, շաբթական 30 դրուշով։ Ստեփանիկ որ ուտելիքի, հագուստի ետքը չունէրը չաքաթփակը չպահէլն զատ, խանութին առեւտուրէն գտնցած գումարը օրը պակաս ցոյց տալով, բաւական գումար մը կը գրպանէ և ամիս մը առաջ Պոլիս կտգայ՝ ոսկի մանացոյց մը չղթայ մը կախած և սնամ՝ արժէքաւոր մասանի մը դրած։ Իրեն տարեկից ընկերներ գտնելով հոս ու հոն կը թափառի։ Վերջապէս Զէյրէքի փողոցը կ'երթայ եւ կ'այցելէ հանրաստունները. բայց իր ճաշակին համաձայն դիցուհի մը չի գտներ։ Քիչ վերջը Պրաշնայի կնոջ մը վարած տունը կ'երթայ ուր Ստեփանիկ անուն աղջիկ մը ախորժելով կը սկսի հաճելի ժամանցներու։ Քանի մը օրէն Ստեփանիկի գրպանները կը թեթեւնան, որով նոյն փողոցը վաչխառու կնոջ մը դիմելով մասանին գրաւ կը դնէ և 125 ոսկի փոխ առնելով խայտն հոր ծանօթներէն մէկուն միջոցով Պրուսա կը դառնայ։ Ստեփանիկ այդ 125 ոսկիին զատ ուրիշ դումարով մը նորէն Պոլիս կուգայ, մասանին գրաւէն կը հանէ, բայց դարձեալ չի կրնար ազատիլ։ Անիրաւի հետ կռուելով, Մարի անուն հրայ աղջիկ մը կը յարի։ Դրամները կը սպառէ և ժամացոյցը գրաւ կը դնէ 10 ոսկիի։ փակա ալ կը մնայ։ յետոյ Պրուսա կ'երթայ ու հոր մտակին կը դիմէ և նորէն Պոլիս դառնալով ժամացոյցը կ'ազատէ։ բայց գրպանը թեթեւ ու գլուխը պարալ կը չրջի հիմա հոս հոն, գլխուն եկածները պատմելով։

ՔԱՐԱՅՈՒ ՄԸ.—Զինուորական սպայ մը, որ պատրաստ մը կը կատարէր Բաթէմանի Զայ-ճումա գիւղաքաղաքին մօտերը, քարայր մը կը հանդիպի։ Ներս կը մտնէ, 50 մէթր անդին մտա 200,000 քիլոյի ժայռի մը կը հանդիպի։ յետոյ երկրորդ այր մը՝ որ 10 մէթր բարձր և 20 մէթր լայն ժայռի մը մէջ փորուած անցք մը ունէր։ Այս Բ. սրբին մէջ կը բացուէր ուրիշ երկու այրեր, որոնք 20 քայլ ուղիղ մը ետք մէյ մէկ սրահ ունէին 50 հոգի պարունակելու կարող։ Պատերուն վրայ մարդկային և անասնական դէմքեր փորագրուած են յատակորէն։ Այս ամենքէ ետքը, աւելի խորը կար լճակ մը, անհուն։ Յարդ ու է ճամբորդ չէր դացած խորը այդ քարայրին։ Միայն գիւղացիներ կ'երթան մերթ այդ տորերեկայ լճակին մէջ որպէս։

ՍԻՐԱՑԻՆ ՏՈՒԱՄ.—Սելանիկ, Զէյէքի պազալ փողոցը բնակող 23 տարու Անթիկոնի Զանօրհլու անուն աղջիկ մը անցած ուրբաթ ինքզինքը տանը հորը նեսաց։ Դեռ ողջ էր երբ օգնութեան փութացին։ Նոյն իսկ բռնեց իրեն երկրաած չուանը։ բայց ուժերը հատած ըլլալով դարձեալ ջուրը ինկաւ երբ վեր կը քաշուէր։ Երեք անգամ կրկնուեցաւ փորձը, որ արդիւնք մը չունեցաւ։ խեղճ աղջիկին ճակատագիրը այդ է եղեր։ Խեղդուողը սիրային վիշտ մը դրդուած անձնասպան եղած էր։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԵՐՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 103

Վայրենիներուն Նախպետը

Վ. Է. Պ

ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒՄ

63.

Բանդագուշանը

Արիւնը կը հոսէր Միչա, յաղորդական ուժով։ Տօն Թաւէօ, տակաւին կեանքի նշան չէր տար։ Վերջապէս շարժում մը ըրաւ, ակռաները որոնք մինչեւ այն առեն սեղմուած կապուած էին, բացուեցան, և խեղճը հառաչ մը արձակեց։

Արիւնը կորսնցուցած էր նախկին գոյնը և հեղհեղուկ կարմիր գոյն մը առած էր։

Տօն Թաւէօ աչքերը բացաւ, և հանդարտ ու խաղաղ նայուածք մը սեւեռեց բոլորտիքը։

—Մ՚ը եմ, մրմռաց, ինչ անցաւ դարձաւ։

—Փառք Աստուծոյ, աղաւեցաք սիրելի բարեկամ, պատասխանեց Տօն Կէկիօռիօ, թաշկինակով մը վերը փաթթելով, վախէ՞ք թէ որքան վախցուցիք մեզի։

Տօն Թաւէօ նստաւ և ձեռքը դրաւ ճակատին վրայ որ քրտինքի մէջ թաթխուած էր։

—Բայց ինչ կը նշանակէ այս, յարեց աւելի հաստատ ձայնով, ըսէք ինծի, Տօն Կէկիօռիօ, ինչ եղաւ։

—Ցանցանքը իմս էր, պատասխանեց Կէկիօռիօ, ես պատճառ եղայ ձեզի ձիէն վար ձգելու, ու անանկ վիճակի մը մէջ գտնուեցաք որ մեռած կարծեցինք ձեզ։

—Ինչ կ՚ըսէք,

—Հարցուցէք ասոնց, հրաշքով մըն էր որ ազատեցաք, բարեբախտաբար Աստուած պահեց անիկա, ուրիշ կախում ունի մեր երջանկութիւնը։

—Շատ դարմանալի բան է, ըսաց Տօն Թաւէօ, երբէ՞ք տեղկութիւն չունիմ ատոնց վրայ ու չեմ յիշեր, երբ մեր բարեկամները ձըգելով ճամբայ ելանք խաղալիկ, իսկոյն փոթորիկ մը եկաւ...։

—Ձիդ է, ընդհակառակը շատ աղէկ կը յիշէք։ Ձեր ձին, փայլակէ մը շմորած, խրտչեցաւ, ի դուր կրցանք զանի ուղղութեան բերել, երբ ձեր քովը հասանք, անդիտակից վիճակի մը մէջ կը գտնուէինք, որուն միջոցին էր որ ձեր ձիւն հկաւ գլուխդեցաք։

—Բանդիդ չիտակ ըլլալու է, որովհետեւ ընկճուած եմ, ու ամբողջ մարմինս վրայ յոգնութիւն մը կ՚ըզգամ։

—Այո, բայց կը կրկնեմ, բարեբախտաբար վիրաւորուած չէք, միայն, որովհետեւ բաւական ատեն այդ վիճակին մէջ մնացիք, յարմար դատեցի արիւն առնել ձեզմէ։

—Շնորհակալ եմ, այս արիւնաւորութիւնը աղէկ ըրաւ ինծի, գլուխս ու գաղափարներս հանդարտ են հիմա. շնորհակալ եմ, բարեկամ հիմա չատ աղէկ կ՚զգամ ինքզինքս, կրնանք շարունակել ճամբորդութիւնս եթէ յարմար կը դատէք։

Տօն Կէկիօռիօ տեսաւ որ իր բարեկամը կը կլլէր ըսածները,

—Թերեւս տակաւին զօրաւոր չէք ձի հեծնելու համար, ըսաւ։

—Չէ, կը կարծեմ որ ուժերս տեղն են, թող որ ատենը կ՚անցնի, պէտք է որ Վալտիվիա հասնինք։

Այս բառերը ըսելով Տօն Թաւէօ ոտքի ելաւ և իր ձին ուզեց։

Զինուոր մը բռնած էր անոր սանձէն։

Տօն Թաւէօ դիտեց զայն ուշադիր։

Խեղճ կենդանին չէնքէ չնորհքէ ելած էր։

Տօն Թաւէօ յօնքը պռատեց, բան մը չէր հասկնար։ Տօն Կէկիօռիօ կը խնդար, իրեն հրամանովը էր որ ձին այս վիճակին հասած էր։ Չէր ուզեր որ Տօն Թաւէօ գիտնայ թէ երկու ժամ, սոսկալի բանդագուշանքի մը մէջ մնկած էր։

Կատարելապէս յաղողեցաւ։ Տօն Թաւէօ տխրութեամբ գլուխը թօթուեց և ձի հեծաւ։

—Այս խեղճ կենդանին տեսնալով, ինքզինքիս կը հարցնեմ թէ ինչպէս կրցաւ որ երկուքնիս ալ այս վիճակին մէջ իյնալէ ետքը չը մեռանք։

—Շեղակ է, պատասխանեց Տօն Կէկիօռիօ, անբմբռնելի է այս, մեռամէ և ոչ մէկը կրցաւ ըմբռնել ասիկա։

—Քաղաքէն հեռո՞ւ ենք։

—Մղոն մը առ առաւելն։

—Աճապարենք ուրեմն։

Խումբը սրարշաւ մեկնեցաւ։

Այս անգամ, Տօն Թաւէօ և իր բարեկամը քովէ քով կը քալէին և ցած ձայնով կը խօսէին իրարու հետ այն միջոցներուն վրայ զորս ձեռք առնել հարկ էր արգիլելու համար ձեռնարկները Պիւսթամէնթէ զօրավարին որ անտարակոյս պիտի փորձէր նախկին իշխանութիւնը ձեռք առնել։

Տօն Թաւէօ ծածկած էր նորէն իր ըղձը պաղարիւնութիւնը։ Իր գաղափարները բացարձակապէս անկեղծ էին. մէկ խօսքով իր կատարեալ իմացականութիւնը ունեցած էր նորէն։

(Շարունակելի)

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԹԻՒՐՔԻՈՅ ԳՈՒԼԷՁ

ԱՅՆԹԱՊ

Գոլէֆիս 28երորդ տարեշրջանը պիտի սկսի Սեպտեմբերի 9ին (Ն. Տ.) չորեքշաբթի։ Հոն կ՚աւարտուի Բրիստոնէական ուսմունք, Բնական Գիտութիւն, Ուսողութիւն, Փիլիսոփայութիւն, Պատմութիւն, Քաղաքական Տնտեսութիւն և Տոմարակալութիւն, Տաճկերէն, Հայերէն, Անգլիերէն, Ֆրանսերէն, Նոր Կտակարանի Յունարէն, երաժշտութիւն, Ճարտասանութիւն և ատենախօսական վարժութիւն, Մարմնամարզ եւն. Տարեթոշակն է Գոլէճի համար 3, Նախապատրաստական ճիւղին համար 2 օսմ. ոսկի։ Գիշերօթիկներ կը վճարեն 7 օսմ. ոսկի աւելի։ Ուրիշ տեղեկութիւններուն համար դիմել

Մր. Մէլրիլ

5 Տնօրէն Կ. Թ. Գոլէճի, Այնթապ

ՌՈՊԵՐԳ ՔՈԼԵՋ

Վարժարանին յառաջիկայ տարեշրջանը ձիւտի սկսի Սեպտ. 2/15։ Կարգադրութիւններ եղած են նոր դիւրութիւններ տալու վաճառականական ուսմանց համար։ Մնայուն բժիշկ մը՝ ապրակերտներու առողջութեան, մարմնամարզներուն ու խաղերուն, ինչպէս նաև վարժարանին ընդհանուր առողջապահական վիճակին վրայ կը հսկէ։ Նախորդ տարուընէ սկսեալ բացուած է նաև փոքր տղոց յատկացեալ նոր շէնքը, ուր կ՚ընդունուին մինչեւ տասը տարեկան աշակերտներ։ 7—13

ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Գ. Գ. ՄԱՔՍԱՆԵԱՆ

Փափկաճաշակ և շէք տիկիններն ու օրիորդները եթէ Գ՚ուզեն ճաշակի յարմար և վերջին դրութեանց համաձայն կառնիթիւրներ, պրօսէ, տանթել, մասպաւէն, սեղմիրան, հովանոց, զուլպայ առաջնակարգ և ընտիր հոսդէնիներ, և ուրիշ ամէն տեսակ նորաձեւութեան նիւթեր գտնել, անմրցելի ժան գլխներով։ Գէնք է գիտնն, Մեծ-Շուկայ, Գալատիոյ Գալաթիա, թիւ 56

"ԿԻՒԼԻՍՏԱՆ" ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Մատաճիւղ՝ Թէրզի Գալի Փողոց, թիւ 11։ 30—1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԴՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1,150,030 616 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387,440,000 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ՚ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, և այլն։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ աղոց ու որբերու համար օժիտ մը, շաբաթական փոքր վճարումներով. — (Միւնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈԳԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, աշխարհիս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար շաբաթական փոքր վճարումով մը, այսինքն ՄԷԿ ՖՐԱՆՔՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ՚ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ՚ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս.— ՌՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՔԻՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԴԱԼՃԱԼԵԱՆ

Պոլիս Դաթրրճիօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ԽԱՉԻԿ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

Պահնէ Գաբու, պոդաչաճիին դիմացը «Սամայոլ» լոգանքային վրայ, թիւ 6—7 սենեակներ։

Կը գարմանէ ամէնէն նորագոյն միջոցներով ակայի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, կը չինէ բնականէն բնաւ տարբերութիւն չունեցող ականեր ոսկիի, բլաթինի և գաւչուի վրայ։ Կտրած ականերու վրայ ոսկի պակներ կ՚անցընէ, հարիւ ականերուն արմատները առանց քաշելու՝ վրան կը դնեն վիտալը առանց քիմքի, բնականին յար և նման արուեստական հատատուն ակռաներ, դիւրամատչելի և խիստ զոհացուցիչ պայմաններով։

Առաւօտ և երեկոյ հիւանդ կ՚ընդունի իր բնակարանը ի Կէտիք փաշա, բաղնիքին դրան կարգը թիւ 75։ 4

水野平卯雀孔

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԶՈՒՐ

ՃԱԲՕՆ ՄԻՐԱՆՕ

ՄԱՐԲԱ ՍԻՐԱՄԱՐԴ

Հայթայիչ ճաբօնի Արեւելեան Պալատին

Ոսկի Շքադրամ ընդունած է Բարիզի 1900ի Արուեստահանդէսէն։ Սեզանի համար հանքային բոլոր ներկերն ամէնէն ընտիրը և դիւրամարսը։ Երբէք տամոքի ցաւ չի պատճառեր երբ գործածուի այս հանքային ներկը ճաշի առեն թէ՛ առաւօտ և թէ իրիկուն։ Անգամ մը առնող գործածողները անմիջապէս նորէն կը փութան առիթէն օգուտ քաղել և նորէն գնել։

ՄԻԼ ՇԻՇԸ Ց ԴԱՀԵՆԱՆ

(Մեծաքանակ գնումներու համար զեղչ կարելի է ընել։)

Կեդրոնատեղին է Բերա Մեծ Փողոց, թիւ 186, Ճարտնական Մթերանոց Ռ. ՆԱՐԱՄԱՐԱ ԵՒ ԸՆԿ.։ Նոյն մթերանոցին մէջ կը գտնուի նաև ճարտնական մեծաքանակ և բամբակէ ապրանքներու մեծ հաւաքածոյ մը, ինչպէս նաև ուրիշ ապրանքներ։ 8—16

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պոլիս, Պանչէ Գաբու, Պին Պիր Ջէհիսին դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն առաւօտ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իսկէլէսի, Տողրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 3—11 դիմել Պոլիս, Պանչէ Գաբու, Պին-Պիր-Ջէհիսին դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

Տեր եւ Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱԼՍԷՐԵԱՆ

ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՋԵԱՆ

ՄԱՆՈԳԷՏ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ

ԵՒ

ՄԵՐՑՈՒԹԵՍՆ ՀԱՅԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

Կ՚ուզէ՞ք հարնիրներուդ փ�՝ը աւելցնել, գեղատեսիլ «էֆէ» մը տալ մամերուն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՋԵԱՆԻ վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ կը գտնէք նաև մեծ ինամով վերջին նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր մոմեր, անուշ ծաղիկներով։ Կը գտնուի նախ հոն հայսի կիրակնամ, քողք. քողքի անառուկ. զարդարուած կողով, ծաղիկ. դեղաբոյր, եւն. եւն. եւն.։

Փութացէ՛ք, հարցնիրքի Տէրեր. այցելել անգամ մը Նշան Զամիչեանի հարստանկան մոմերու ճոխ վաճառատունը, ուր ոչ միայն ձեր ճաշակը, այլ նաև ձեր քսակն ալ գոհացուցմ պիտի գտնէ։

ՍԽԱԼ ՏԵՂ ՉԵՐԹԱՔ

ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՋԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Բամանբօ խանի տակ, թիւ 86

ՋՐԻ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶՈՒԹԻՒՆ ՍՈՐՎԵՑԷՔ

ԳՈՒՄՏԱՏՈՒՆ ԿԱՇ-ԿԱՐԱՍԵԱՑ

ՅԱԿՈԲ Յ. ՎԱՐԵԼԵԼԵԱՆ

ԻԶՄԻՐ, Հայոց քաղ, Թիւ 67

Ճարտարուր կերպիւ կը շինուին ամէն տեսակ կահարարանոցներ, կը յորինուին լուսանկարչական ամէն կերպ գործիներ ու կը ծախուին անոնց վերաբերեալ ամէն տեսակ պէտքեր։

Եթէ դուրսէն մէկը լուսանկարչութեան գործի մը գնել ուզէ $1\frac{1}{4}$ մէտիա զրկելով մեր հասցէին պիտի ունենայ լուսանկարչութեան լաւ մեքենայ (Détective) մը ($6\frac{1}{2}\times9$), իսկ եթէ արտասահմանէն բոլորովին անտեղեակ է ամէն գաղանիքները բացատրող տետր մը Է իրենց վերաբերեալ գործիները ու պէտքերը պիտի ընդունի մեքենային հետ $2\frac{1}{2}$ մէտիով։

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ

ԳՐՊԱՆԻ ԲԱՌԱՐԱՆ

Ս. ԶԱՐԹԱՊԵՏԵԱՆ

որ կը պարունակէ իր մէջ անգ. լեզուին մէջ գործածուող բառերը, սաստիկները հայերէն հոմանիշներով. անհրաժեշտ ամէն մարդու՝ իր կատարելութեանը դիւրատարութեանը և ամառութեանը համար

ԳԻՆ 8 ՂՐՇ.

Կը ծախուի Պայպըլ Հաուզի գրատունը Գրիգոր էֆ. Շանպաղեանի քով։

ՈՒԷՍԹԸՐՆ

ԲԱՐԼԱՍԷՆԹՅՈՆԸՆ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱԽՍՈՒՍՈՒՑԱԼ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՍՏ

1851Տէ ԹԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍ

Թագմին ալանան զիյանլարրն մէճմուի	ինն. լիրա	6,000,000
Մեկնուա ապչէ վէ հասըլմաթ սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէէտիյէ օլունմաչ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի ուժումիսի. ԴԱՒԻԹԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իթթանպօլ, Սուլթան Համամ, Գաթրրճը օղլու Խան Ն՝ 43։

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր աէնթէթէր արանըլմագտա սար բրն սէրմայէսի հասըլմաթնա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալտէ Ուէսթըրընէք բրն սէրմայէսի հասըլմաթնա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալտէ Ուէսթըրընէք բրն սէրմայէսի հասըլմաթնա նիսպէթէն 125 % տիր։ Իլթէ պու հագիգաթ Ուէսթըրն բրանշիպլէրինէ թէգեվվիւգ իթթիրմէյէ էն պէօյուք թէէմմինաթ սար։

ՊԱՒԳԱՆ

ԱՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ԱՍԻԿՈՒՐԹԱ ՃԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899աս Մէրի իւլ իճրա	էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրդ.	19,534,276
» »	եանկէն » »	460,267,203
» »	բրիմի »	1,433,965

Էօմիւր իւվրիւ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէսիլ չէրսիթ իլէ սիկուրթա ազատ իտէր

Եանկէն էօրլը հէր նէվի պիտա վէ նչեա իւզէրինէ սիկուրթա ազատ ֆաէր։

Նէֆլէն էօրլը հէր նէվի պիտա վէ նչեա իւզէրինէ սիկուրթա ազատ ֆաէր։

Հիսէտարատա՝ 1896աս 18½%, 1897աէ 18%, 1898աէ 18%, 1899աս 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ սար։

Շիրքէթին Պանքէրլէրը (Տէրբասաէթաէ Գրէքի Լիոնէ, Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, Օսմանիան Պանգ Նասիոնալ Պիւլկար։

Թաշրալար իչիւն միւսատիա վէ միւթէպէր քէֆալէթլի աէնթէթլէր արանըլըյոր

ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա, Թանթարուն խան, Պանք Օթթօման գարշուսընտա

ՏՊԱՐԱՆ

ՆԵՐՍԷՍ Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՏՊԱԳՈՒԹԻՒՆ-ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Կ. Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Գաթրրճը-Օղլու խանի դէմ Տիգրանեան խան

Մանաթ Տպարանս, յարգոյ հասարակութենէն վայելած համակրանքէն քաջալերուած, այս անգամ իրեն աւելի նորահնար մեքենաներու շնորհիւ պատրաստ է ամէնէն դժուարահաճներն իսկ գոհացնել։

ՄԱՍՈՒՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ

Տպարանիս մէջ կը պատրաստուին, նամակագլուխներ, պարտամուրհակներ, փոխանակագիրներ, չէքեր, հրաւիրագիրներ, ազդեր, գաթալոկներ՝ ամէն լեզուէ, ինչպէս նաեւ վաճառականաց վիմագրական, ապապրական և կազմի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործեր։

«Մանազան» կը պատրաստուի կէս ժամուան մէջ

1000 նամակագլուխ 10 զրուշ, 100 այցեքարտ 5 զրուշ

100 դրուշի ապապրանքի ընողին մէկ տուփ այցեքարտ կը նուիրուի։

Գաւառներէ եկած ամէն յանձնարարութիւն փութով և դիւրամատչելի կերպով կը կատարուի։

ԻԼԱՆ

Նէֆթը Իզմիտէ վագը Գումա չիֆթլիկի էմլաքըյա 21 գրմատա 6150 տէօնիւմ արապլինին նրաք հիսէսի Հասան փաշա հալիլէսի Զահիտէ հանըմին էօնտէսինտէ օլտուղը հալտէ, մուգատէմէճ պա տէնէսը ըէմի 1180 ասէ լիրաի Օսմանի տէյնի մուգապիլինտէ վէքալէթի տէվրիյէ իլէ մէրհուն պուլունան մալիմ էլ հուատատա վէ էլմիւլթէմիլտի՝ մէգրիբ նրաք հիսէսին միւտատթը մուայէնէնին միւրը էյնտիկի հալտէ թէմիլէի տէյն օլունամասընտան նաչի, տանէնի սարաֆ իտրալամպօ էֆ. թարաֆընտան վուգուպուլան խթիտա իւզէրինէ ուսով վէ նիրամը մուէթպիճէճ թարիխը իլանատ խթիպարէն 45 կիւն միւրիրինտէ իհալէի էվվէլկէսի վէ անուէն ասրը ան սէլ կիւն զարֆընտա 100ա 5 զամը գապուլ իտիլէրէք. խթիմը միւտէթտէ իհալէի գաթիէսի իճրա օլունմագ իւզրէ 61 կիւն միւտատթէլէ մէվզի միւզայէտէյէ գէօնուլտուղընտան թալիպ օլանլարը վէ տահա զիյատէ մալիմամ այմագ խթէյէնէրին մէգրիբ հիսէնին գէյմէթը մուխամմինէ վէ թարիխ բրիյէսի օլան 150000 զրուշը եիւրէ ինն գէյմէթը մուխամմինէ բէյ ազէլէրինի միւրաճաատպէն Տէֆթէրը Հապանի նէգարիթը ճէլիլէսի Սէնէստաթ իսարէի ուսումիյէսինէ միւրաճաաթ խթիպէրի իլան օլունուր։

19 թէմուզ 319 3—1

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Ա. ՍԸԿԱՃԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

Բերա, Մեծ Փողոց, Ապա ճամի, Լիւքսենպուրկ Գաֆէի քով, թիւ 124

ԱԿՈՒԱՅԻ ԵՒ ԼԻՆՏԻ ամէն տեսակ հիւանդութիւնները կը գարմանէ։ Փքուած ակաները անմիջապէս և առանց ցաւի կը հանէ և ի հարկին հատատապէս կը լեցնէ։

ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ դրութեամբ ոսկիի, քաւչուի և փլաթինի վրայ ճարպաւորապէս և գիտցկուն արհեստական ակռաներ կը չինէ, քնականին յար և նման ներ կը չինէ, քնականին յար և նման անմրցելի առաւելութիւններով օժանդակուած։

Վերջապէս բերնի և ակռայի վերաբերեալ ամէն կատարեալ գարման կարելի է գտնել Ա. Սէկաճեանի դարմանատան մէջ։

ԳԻՆՆԵՐԸ ԽՈՍՏ ԳԻՒՐԱՄԱՑՔԻ

Հիւանդ կ՚ընդունի ամէն օր ժամը 2էն 10 (Ը. Բ.)։